

Besl. O. nr. 5

(2003-2004)

Odelstingsbeslutning nr. 5

Jf. Innst. O. nr. 4 (2003-2004) og Ot.prp. nr. 54 (2002-2003)

År 2003 den 11. november holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.

I

I lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. (*sosialtjenesteloven*)

§ 2-1 første og annet ledd skal lyde:

Kommunen er ansvarlig for å utføre de oppgaver etter loven som ikke er lagt til et statlig organ.

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at virksomhet og tjenester etter *kapitlene 4, 6, 6A og 7* er i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller denne plikten

§ 2-4 skal lyde:

Det regionale helseforetakets ansvar

Regionalt helseforetak er ansvarlig for at de oppgaver som statens spesialisthelsetjeneste er pålagt etter kapittel 6A, blir utført.

§ 2-5 annet ledd første punktum skal lyde:

Departementet kan kreve at *kommunale organer* som hører under denne loven, samt regionale helseforetak og helseforetak som utfører tjenester som hører under denne loven, uten hinder av taushetsplikten gir de opplysninger og meldinger som er nødvendige for at departementet kan utføre sine oppgaver etter første ledd.

§ 2-6 skal lyde:

Fylkesmannens tilsynsvirksomhet

Fylkesmannen plikter å føre tilsyn med kommunens virksomhet etter *kapitlene 4, 6, 6A og 7* og skal påse at virksomheten drives i samsvar med loven og forskriftene til loven.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om tilsynet.

Fylkesmannen kan uten hinder av taushetsplikt kreve innsyn i de opplysninger som er nødvendige for at fylkesmannen kan utføre sine oppgaver etter første ledd. I forbindelse med tiltak etter kapittel 6A kan tilsynet gjennomføre tilsynsbesøk uten beboerens samtykke.

Hvis virksomhet etter *kapitlene 4, 6, 6A eller 7* drives på en måte som kan ha skadelige følger for tjenestemottaker eller på annen måte er uheldig eller uforsvarlig, kan fylkesmannen gi pålegg om å rette opp forholdet.

Ny § 4-3a skal lyde:

Rett til individuell plan

Den som har behov for langvarige og koordinerte tjenester, har rett til å få utarbeidet individuell plan. Planen skal utformes i samarbeid med brukeren, jf. § 8-4.

Sosialtjenesten i kommunen skal samarbeide med andre tjenesteytere om planen for å bidra til et helhetlig tilbud for den det gjelder.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvem rettigheten gjelder for, og om planens innhold.

§ 6-1 annet og tredje ledd skal lyde:

Når det er behov for det og klienten ønsker det, skal sosialtjenesten bistå med å etablere et behandlingsopplegg. Dette opplegget kan blant annet omfatte oppnevning av støttekontakt, etablering av støtteopplegg på arbeidsplassen, *andre tjenester etter denne loven* og kontakt med primærhelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste.

Kan behovet for *egnet* institusjonsplass ikke dekkes, skal sosialtjenesten om nødvendig sørge for midlertidige tiltak.

§ 6-2 første ledd skal lyde:

Dersom noen utsetter sin fysiske eller psykiske helse for fare ved omfattende og vedvarende misbruk, og dersom hjelpetiltak etter § 6-1 ikke er tilstrekkelig, kan det vedtas at vedkommende uten eget samtykke kan tas inn i en institusjon utpekt av regionalt helseforetak, *jf. lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-1a annet ledd*, for undersøkelse og tilrettelegging av behandling, og holdes tilbake der i opptil tre måneder.

§ 6-2 sjette ledd oppheves.

§ 6-2a første ledd første punktum skal lyde:

Det kan vedtas at en gravid rusmiddelmisbruker uten eget samtykke skal tas inn på institusjon utpekt av regionalt helseforetak, *jf. lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-1a annet ledd*, og holdes tilbake der i hele svangerskapet dersom misbruket er av en slik art at det er overveiende sannsynlig at barnet vil bli født med skade, og dersom hjelpetiltak etter § 6-1 ikke er tilstrekkelig.

§ 6-2a syvende ledd oppheves.

§ 6-3 første ledd skal lyde:

Når en rusmiddelmisbruker *på grunnlag av eget samtykke* blir tatt inn i en institusjon utpekt av regionalt helseforetak, *jf. lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-1a annet ledd*, kan institusjonen sette som vilkår at misbrukeren kan holdes tilbake i opptil tre uker regnet fra inntaket.

§ 6-3 tredje ledd fjerde punktum oppheves.

§ 6-4 oppheves.

§ 7-1 oppheves.

§ 7-1a oppheves.

§ 7-2 oppheves.

§ 7-3 oppheves.

§ 7-4 oppheves.

§ 7-5 skal lyde:

Kommunens ansvar for boliger med heldøgns omsorgstjenester

Kommunen har ansvaret for planlegging, etablering og drift av boliger med heldøgns omsorgstjenester for dem som på grunn av alder, funksjonshemming eller av andre årsaker har behov for det.

Flere kommuner kan samarbeide om disse oppgavene. Departementet kan påby slikt samarbeid hvis det er påkrevd for å sikre tjenesten.

Kommunen kan inngå avtale med private eiere av boliger med heldøgns omsorgstjenester om at kommunen skal disponere plasser i disse.

Blir det inngått avtale som nevnt i tredje ledd, skal kommunen dekke driftsutgiftene etter et godkjent budsjett. Boligen med heldøgns omsorgstjenester skal følge de regler for budsjett, regnskap og revisjon som gjelder for kommunens egne boliger med heldøgns omsorgstjenester. Kongen kan gi forskrifter om hva som skal regnes som driftsutgifter.

En avtale som nevnt i tredje ledd, skal inneholde en bestemmelse om hvor lang tid den skal gjelde for. Innebærer avtalen at kommunen skal bidra til nedbetaling av gjeld, eller den på annen måte ved tilskudd vil bidra til øking av egenkapitalen, skal avtalen inneholde en bestemmelse om sikkerhet for kommunen for kapitalopplegget.

Første til femte ledd gjelder ikke boliger med heldøgns omsorgstjenester som hører under en annen lov.

§ 7-6 skal lyde:

Inntak i og utskriving *fra bolig* som nevnt i § 7-5

Kommunen skal gi regler for hvordan inntak og utskriving fra bolig som nevnt i § 7-5 skal besluttes. Kongen kan gi forskrifter om hva reglene skal inneholde.

Er det vedtatt etter regler gitt i medhold av første ledd at en person skal ha plass i *en bolig* med heldøgns omsorgstjenester, *kan boligen* ikke nekte å ta imot vedkommende. Beboeren kan ikke utskrives mot sin vilje før den fastsatte eller forutsatte tid for oppholdet er ute, så fremt vedkommendes forhold ikke gir en saklig grunn for utskriving. Når utskrivingen bør medføre tiltak fra sosialtjenestens side, skal utskrivingen varsles i god tid på forhånd.

Uenighet om inntak eller utskriving kan kreves avgjort av fylkesmannen.

§ 7-6a skal lyde:

Utskriving fra *spesialisthelsetjeneste*

Når sosialtjenesten varsles om utskrivning fra tjeneste som nevnt i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-1a første ledd nr. 5, jf. § 3-15, skal den i samarbeid med spesialisthelsetjenesten planlegge og forberede utskrivningen.

§ 7-7 oppheves.

§ 7-8 skal lyde:

Generelle krav til boliger med heldøgns omsorgstjenester

For å sikre en forsvarlig standard på de boliger med heldøgns omsorgstjenester som er tatt inn i kommunens plan, kan departementet gi veiledende retningslinjer om bygninger og utstyr, om bemanning og de ansattes utdanning m.m.

§ 7-9 oppheves.

§ 7-10 skal lyde:

Private institusjoner og boliger med heldøgns omsorgstjenester som ikke er tatt inn i kommunens plan

Kongen kan gi forskrifter om bygninger og utstyr, om bemanning og de ansattes utdanning m.m. for institusjoner og boliger som ikke er innpasset i kommunens plan, om at slike institusjoner og boliger skal stå under tilsyn, jf. § 2-6, og om at slike institusjoner og boliger skal omfattes av plikt til internkontroll, jf. §§ 2-1 og 2-4. Kongen kan også gi forskrifter om regnskapsføring og om innsyn for offentlig myndighet i regnskapene.

Finner fylkesmannen at en institusjon eller bolig som står under tilsyn, drives uforsvarlig, kan han gi pålegg om å rette på forholdet eller å nedlegge driften.

Vil sosialtjenesten gi økonomisk støtte til et tiltak som ikke er innpasset i kommunens plan, eller bruke tiltaket som en del av sitt tjenestetilbud, må den undersøke og følge med i at det drives i samsvar med denne loven og de forskrifter som gjelder for den, og at det ellers drives på en forsvarlig måte.

§ 7-11 annet ledd skal lyde:

Beboerne skal ha rett til å bevege seg både i og utenfor institusjonen/boligen med de begrensninger som institusjonen/boligen fastsetter av hensyn til behovet for trygghet og trivsel.

§ 7-11 tredje ledd oppheves.

§ 7-11 fjerde og femte ledd blir tredje og fjerde ledd.

§ 7-12 skal lyde:

Forskrifter om hva som skal regnes som institusjon/bolig med heldøgns omsorgstjenester

Kongen kan gi forskrifter om hva som skal regnes som institusjon/bolig etter dette kapitlet, og om rett for fylkesmannen til å avgjøre tvilstilfeller.

§ 7-13 oppheves.

§ 7-14 skal lyde:

Kvalitetskrav i behandlings- og rehabiliteringstiltak

Kongen kan gi forskrifter med bestemmelser om krav til kvalitet i behandlings- og rehabiliteringstiltak.

§ 8-2 skal lyde:

Anvendelse av forvaltningsloven på private boliger med heldøgns omsorgstjenester

For private boliger med heldøgns omsorgstjenester som er tatt inn i kommunens plan etter § 7-5, gjelder forvaltningsloven for klientsaker, med de særregler som er fastsatt i loven her, jf. § 8-1.

§ 10-2 oppheves.

§ 10-2a oppheves.

§ 10-3 første punktum skal lyde:

Oppstår det tvist mellom kommuner om anvendelsen av § 10-1, kan kommunene kreve at fylkesmannen avgjør tvisten.

§ 10-4 annet ledd første punktum skal lyde:

Sosialtjenesten i den kommune som har reist saken, har ansvaret for iverksetting av vedtaket.

§ 11-3 oppheves.

§ 11-4 oppheves.

§ 11-5 oppheves.

§ 11-5a oppheves.

§ 11-6 skal lyde:

Tilskudd fra staten

Staten yter årlig rammetilskudd til delvis dekning av kommunenes utgifter. Tilskuddene fordeles gjennom inntektssystemet for kommunene etter regler gitt av Kongen.

II

I lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. gjøres følgende endringer:

§ 2-1a første ledd skal lyde:

De regionale helseforetakene skal sørge for at personer med fast bopel eller oppholdssted innen helseregionen tilbys spesialisthelsetjeneste i og utenfor institusjon, herunder

1. sykehustjenester,
2. medisinske laboratorietjenester og radiologiske tjenester,
3. akuttmedisinsk beredskap,
4. medisinsk nødmeldetjeneste, luftambulansetjeneste og ambulansetjeneste med bil og eventuelt med båt og
5. tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk, herunder institusjonsplasser som kan ta imot rusmiddelmisbrukere med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2 til 6-3.

§ 2-1a nytt annet ledd skal lyde:

De regionale helseforetakene skal peke ut institusjoner i det enkelte helseforetak som kan ta imot rusmiddelmisbrukere med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2 til 6-3.

§ 2-1a annet, tredje og fjerde ledd blir tredje, fjerde og femte ledd.

Ny § 3-1a skal lyde:

Forskrifter om plikt til å opprette plasser for akutt behandling av rusmiddelmisbruk

Kongen kan gi forskrifter om at de regionale helseforetakene skal ha plasser for akutt behandling av rusmiddelmisbruk.

Ny § 3-12 skal lyde:

Henvisning fra sosialtjenesten

Helseinstitusjon som omfattes av denne loven skal vurdere henvisning fra sosialtjenesten om behandling som nevnt i § 2-1a første ledd nr. 5.

Kongen kan fastsette nærmere forskrifter om sosialtjenestens adgang til å henvise til behandling som nevnt i § 2-1a første ledd nr. 5.

Ny § 3-13 skal lyde:

Varsel til tilsynsmyndigheten

Helseinstitusjon som omfattes av denne loven skal uten ugrunnet opphold varsle Helsetilsynet i fyl-

ket ved innleggelser med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2 og 6-2a. Varsel skal også gis ved innleggelse med hjemmel i sosialtjenesteloven § 6-3 dersom samtykket er gitt ved direkte overgang fra opphold med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2 eller 6-2a.

Ny § 3-14 skal lyde:

Adgang til tilbakeføring ved rømming fra behandling for rusmiddelmisbruk m.m.

Er en person plassert i en institusjon med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2, 6-2a eller 6-3, kan institusjonen begrense adgangen til å forlate institusjonen i den utstrekning det er nødvendig etter vedtakets formål.

Bestemmelsene i sosialtjenesteloven § 7-11 og bestemmelser gitt i medhold av disse, gjelder tilsvarende for tjenester som nevnt i § 2-1a første ledd nr. 5.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om tilbakeføring ved rømming fra institusjon etter plassering med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2, 6-2a eller 6-3, herunder regler om ansvar for innbringning, praktisk gjennomføring og saksbehandling.

Ny § 3-15 skal lyde:

Varsel til sosialtjenesten ved utskrivning

Når utskrivning fra tjeneste som nevnt i § 2-1a første ledd nr. 5 bør medføre tiltak fra sosialtjenestens side, og pasienten ønsker det, skal sosialtjenesten varsles om utskrivningen i god tid på forhånd. Utskrivning skal planlegges og forberedes i samarbeid mellom berørte parter. Ved utskrivning etter innleggelse med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2 og 6-2a, skal sosialtjenesten alltid varsles.

Ny § 6-4 skal lyde:

Bistand fra politiet

Helsepersonell kan uten hinder av taushetsplikt gi ut taushetsbelagte opplysninger når dette er nødvendig for å innhente bistand fra politiet til fullbyrdelse av tvangsvedtak overfor rusmiddelmisbrukere etter sosialtjenesteloven §§ 6-2 og 6-2a eller vilkår etter sosialtjenesteloven § 6-3. Politiet har plikt til å yte slik bistand.

III

Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser

1. Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.
2. Fra og med ikraftsetting av denne loven gjelder overgangsbestemmelsene i nr. 2 til nr. 11 i III i

lov 28. februar 2003 nr. 14 om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. og i enkelte andre lover tilsvarende for de fylkes-

kommunale formuesposisjoner som er knyttet til virksomheter som yter spesialiserte sosiale tjenester og omsorg for rusmiddelmisbrukere.

Berit Brørby
president

Finn Martin Vallersnes
sekretær